

Vragen over de gevolgen van de Spreidingswet voor Den Helder

Dinsdag is de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen*, ook wel genoemd de Spreidingswet, aangenomen door de Eerste Kamer. Deze wet zal in werking treden per 1 februari, over een week dus al. Gemeenten ontvangen gelijktijdig hun indicatieve opgave voor het aantal opvangplekken dat in 2025 nog nodig is. Vervolgens moet de Provinciale Regietafel gaan overleggen en vóór 1 november 2024 bij de staatssecretaris aangeven welke gemeenten de plekken gaan realiseren.

Over de Spreidingswet is veel te doen geweest. Den Helder levert ondertussen al een zeer grote bijdrage aan de opvang van asielzoekers, met ongeveer 1200 opvangplekken in de gemeente, verspreid over meerdere locaties. Daar komt bij dat we momenteel in onze gemeente ook nog gewoon een taakstelling hebben voor de opvang van statushouders.

De VVD ziet op basis hiervan een kans om het aantal opvangplekken voor asielzoekers drastisch naar beneden te brengen. De Spreidingswet is voor Den Helder een kans ervoor te zorgen dat het aantal asielzoekers dat wij opvangen recht doet aan het aantal inwoners en de omvang van onze gemeente. Het is belangrijk dat de raad daarbij de juiste informatie en feiten en cijfers ter beschikking heeft met betrekking tot opvang van asielzoekers, statushouders en Oekraïners. Daarnaast is het belangrijk dat de gemeenteraad goed op de hoogte is van de verantwoordelijkheden van raad en college bij de uitvoering van de nieuwe Spreidingswet. Daarom hebben wij de volgende vragen in de zin van artikel 36 van het Reglement van Orde aan het college, met het verzoek deze in overstemming met het derde lid zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

1. Wat zal de inzet worden van het college bij het overleg over te verdelen opvangplekken voor asielzoekers en statushouders met de andere gemeenten in de Regietafel? Is het college het met de VVD eens dat het uitgangspunt in het overleg moet zijn dat het aantal opvangplekken voor asielzoekers in Den Helder drastisch naar beneden zal moeten gaan? Zo niet, waarom niet?
2. Kan het college uitleggen hoe de Provinciale Regietafel in Noord-Holland te werk zal gaan? Wie heeft daar namens het college zitting in? In hoeverre heeft de raad een (formele) rol in het proces? Met andere woorden: hoe wordt de gemeenteraad betrokken bij de totstandkoming van het standpunt waarmee het college het overleg in de Regietafel ingaat?
3. In hoeverre en op welke wijze kan de raad invloed uitoefenen op hetgeen in de Provinciale Regietafel wordt besloten? En waar het gaat om de verdeling van asielzoekers over de 4 gemeenten in de Kop van Noord-Holland, in hoeverre zal de Regionale Raadscommissie Noordkop hierbij worden betrokken?
4. Op de website van Binnenlands Bestuur van 22 januari 2024 lezen wij in een artikel (getiteld '*Jullie nemen statushouders, wij asielzoekers*', <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/regionale-afspraken-over-asielopvang-mogelijk-maar-wel-met-toestemming-provincie>) de volgende uitspraak van hoogleraar decentrale overheden Geerten Boogaard. 'Het kan natuurlijk niet zo zijn dat alle gemeenten naar hun burenen

wijzen. Een vorm van uitruil is mogelijk, dat kan ook nu al volgens de Huisvestingswet bijvoorbeeld bij de huisvesting van statushouders, maar daar moet wel een realistische tegenprestatie tegenover staan.'

Geldt dit ook voor de taakstelling wat betreft opvangplekken voor asielzoekers en de taakstelling wat betreft opvangplekken voor statushouders en Oekraïners?

5. In de vele berichtgeving over de nieuwe wet lezen we dat gemeenten die meer opvangplekken realiseren dan gevraagd daarvoor kunnen worden beloond met € 2000 per plek, als er meer zijn dan 100, maar ook voor opvangplekken van bijzondere aard zoals voor alleenstaande minderjarigen. Een gemeente die 500 extra plekken aanbiedt kan rekenen op een bonus van € 1 miljoen. **De VVD Den Helder wil primair dat het aantal asielzoekers in onze gemeente drastisch naar beneden gaat.** Maar zolang dit niet het geval is (het realiseren van nieuwe locaties in andere gemeenten zal immers enige tijd in beslag kunnen nemen) kan Den Helder in aanmerking komen voor de bonusregeling in de nieuwe wet. Klopt het dat Den Helder hiervoor in aanmerking kan komen? Kan het college alvast een inschatting geven van het bedrag dat deze bonusregeling voor Den Helder jaarlijks zou kunnen opleveren? En in hoeverre zal dit geld vrij kunnen worden besteed om het voorzieningenniveau voor onze inwoners in onze gemeente op peil te houden?
6. In de media lezen we dat een gemeente straks per 10.000 inwoners ongeveer 25 asielzoekers per jaar zal moeten opvangen. Het precieze aantal voor 2025 zal 1 februari bekend worden, maar duidelijk is dat Den Helder veel meer opvangplekken zal hebben dan noodzakelijk. Terwijl we ook weten dat in omliggende gemeenten nu vrijwel geen asielzoekers worden opgevangen. Kan het college een overzicht geven van het aantal opvangplekken voor asielzoekers, statushouders en Oekraïners per gemeente in onze (veiligheids)regio (Noord-Holland Noord) de afgelopen 5 jaar?
7. Kan het college een overzicht geven van het aantal statushouders en Oekraïners die de afgelopen 5 jaren in onze gemeente zijn opgevangen, alsmede het aantal aan hen toegewezen woningen?

Fractie VVD Den Helder